

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Francisci Borgiae Tertij Societatis Iesv Generalis

Ribadeneyra, Pedro de

Mogvntiae, 1603

VI. In Canticvm trium puerorum, Benedicite omnia opera Domini Domino,
interprete Alphonso Deca, Theologo Societatis Iesv Compluti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45256

bonitatem, vt hæc agnoscam, vt ex
eo sanctissimum nomen tuum glori-
ficetur in secula seculorum. Amen.

Excitator.

In me eras, & ego te non co-
gnoscebam? sero te cognoui,
bonitas infinita, sero te cogno-
ui.

*August.
in Confes.*

TRACTATVS SEXTVS.

SVPER CANTICO TRI-
um puerorum, cuius ini-
tium est:

*Benedicite omnia opera Domini
Domino.*

ARGVMENTVM.

MERITO quidem Deum ob id lau-
damus, quod creauerit cælum,
& terram, mare, & omnia quæ in eis
sunt: sed non minus pro his laudan-

Gg s dus

730 TRACTAT. SEXTVS.

us est, quæ in se homo, tanquam in paruo mundo quodam, continet. Sunt enim, si quis diligenter aduertat, in hominis anima reliquarum creaturarum virtutes, atque operationes spiritualiter. Quamobrem in huius Cantici enarratione id agemus, vt ex animi interioribus eliciamus Dei laudes: non minus, vt speramus, Deo gratas futuras, quam si ex rebus exteriorib. quæ nos, quod sint visibiles, facile ad Dei laudes excitant, ipsum laudaremus. Erit quidem res hæc, quam suscipimus, satis difficilis: nec enim facile est reperire in anima dies, & noctes, lucem, & tenebras; cælum denique, & terram: sed nihil minus putamus fructus ex ea ad

Dei gloriam, & laudem perceptum iri, si nos modo diuina gratia non destituat.

Bene-

Benedicite omnia opera
Domini Domino.

I non sufficis, anima mea, benedicere Domino, pro vno solo eorum, quae in te misericordia sua operatus est; quomodo possis eum pro omnibus operibus suis laudare, de quibus eos qui scribi possent libros nec ipse mundus capere posset? nec id mirū, quando quidem operibus innumeris, innumerae & laudes debentur. Quid ergo facies, anima mea? aut quomodo tantas res tantula ipsa laudibus persequi possis? Incipe tamen, & DEVM in quinque saltem operibus lauda, quando omnia eius opera laudare pro dignitate non sufficis. Primum igitur lauda, quod tanta cū perfectione, tū pulchritudine mundū

con-

condiderit; eumque, quod magis laudare debeas, condiderit tibi; teque quod illa beneficia superat, ad imaginem, & similitudinem suam fecerit. Deinde, quod non solum te tibi dederit ex nihilo creando, sed & se ipse pro te tanta ex misericordia redimendo tradiderit. Tertio; propter reconciliationem, sine qua parum reliqua profuissent, si te, inquam, ubi in peccatum incidisti, demonium laqueis non exoluisset, praueeniendo gratia sua, & te mirabiliter liberando. Reputans igitur tecum, & animo sedulo versans, quoties tibi, atque aliis peccatoribus eiusmodi beneficium DEVS praestiterit, incipe Canticum. & dic:

David. 3. Benedicite omnia opera Domini Domino. Laudate, & superexaltate eum in secula. Vere ut

Psal. 103. scriptum est. Magnificata sunt opera Domini, nimis profundæ cogita-

gitationes eius. Quarto, pro amore quo animam impassibilem quodammodo reddere solet. Videre enim est, qui DEVM perfecte amarunt, quantum frigore, calore, laboribus, & variis tribulationibus afflicti, non solum hæc vsque ad mortem passi sint, sed ea omnia magno etiam cum desiderio, magnaq; cum iucunditate tolerarint. Postremo, pro sanctis desideriis, quibus facit plerumque, vt qui martyres re ipsa non sunt, martyrij tamen meritum consequantur. Tanta est sanctorum desideriorum vis coram DEO, qui voluntatem quandoque acceptam fert sine operibus. Quis igitur possit, aut sciat Dei laudes dicere, præsertim in terra aliena, in qua miseri exulamus? quis, inquam, possit opera Domini pro dignitate laudare?

Benedicite Angeli Domini
Domino.

An-

Angelos possumus dicere superiores anime potentias, quae reliquis magis sunt ad diuinas laudes idoneae: ut potentiae in quibus sanctissime Trinitatis imago sit. Laudet itaque anima mea memoria sua DEVM suum, cuius, si quid in rebus dulce esse potest, est certe dulcissima recordatio quemadmodum scriptum est: *Psal. 76.* Re-
 nuit consolari anima mea, memor fui DEI, & delectatus sum. Laudet intellectus relinquendo terrena, & caelestia sedulo querendo, ut abscondita sit vita nostra cum Christo, & conuersatio nostra in caelis sit. Laudet voluntas toto corde, tactisque viribus: nec enim in aliud creata est, quam ut Deum amando quereretur, & inuento frueretur. Id quoties feceris, anima mea, tribusque his potentiis DEVM laudaueris, (ut debes) eris tanquam Angelus DEI. Quod si te à DEO peccato
 sepa-

separaueris, (quod tibi magnopere
cauendum, & timendum est ne con-
tingat) boni Angeli nomine, & di-
gnitate amissa, in Luciferi societa-
tem transibis, qui nunquam ad a-
missas Dei laudes est rediturus: tu ve-
ro dum viuis in carne, redire potes,
merito sanguinis immaculati Agni,
qui nobiscum multo aliter, quam
cum Angelis, agere in hac parte di-
gnatus est. O quam est æquū, omnes
vt Angelos inuites ad DEVM, vel ob
hoc vnum admirabile opus, pro quo
ei infinitæ gratiæ debentur, aliqua
saltem ex parte laudandum?

Benedicite cæli Domino.

Quos alios dicimus celos in ani-
ma, seu mundo isto minori, quam
misericordias Domini? quibus vt ce-
lum terram vndique cingit, & tegit,
ita animam ipse protegit, sicut scri-
ptum est: Misericordia Domini

plc-

Psal. 32.

plena est terra : & quidem sicut
 celos extendit vt pellem, ita in a-
 nimas nostras, pellibus h' sce corpo-
 rum cinctas, misericordias suas dif-
 fundit: vt que cor latificat, atque di-
 latat celi aspectus, ita confirmat a-
 nimam, & consolatur memoria mi-
 sericordiam Dei.

Benedicite aque omnes, quæ su-
 per celos sunt, Domino.

Quamquam sunt multe super ter-
 ram aquæ, non ascendunt tamen su-
 per celos, nisi iustorum lachrymæ,
 diuini amoris calore expresse. Hæ
 sunt namque quæ Angelos letificant,
 & de quibus scriptum est: Posuisti
 Psal. 55. lachrymas meas in conspectu
 tuo. Sunt quidem & lachrymæ a-
 liæ, quæ plerumque excutiunt sen-
 sualitatis amor, & terrenarum re-
 rum affectus: sed istæ non modo non
 ascendunt. Sed in infernum vsq; re-
 cta descendunt. Lauda itaq; anima
 mea,

mea, Dominum, pro aquis his, quibus iustos tanquam pane cibant, facitque ut ea cuncta despiciant, pro quibus peccatores flere consueverunt. Sunt autem illa tanta consolationis causa his, qui percipiendum à se sperant earum fructum in celo, cum absterget DEVS (ut est in Apo- ^{Apo. 7.} calypsi) omnem lachrymam ab oculis ipsorum: ut nec sine iis quietem capiant, nec cibum, aut somnū sed eis semper comitati, Dominum benedicentes, in calum spiritu ascendant.

Benedicite omnes virtutes Domini Domino.

Ut magnū quiddā est & admirabile, creasse calos cum aquis, de quibus diximus; nec minus mirum atq; laudabile, vim tantam, & ordinem talem posuisse in eorum motibus: ita nobis laudandus est Deus pro ea virtute, qua ab ipso accepta, anima amoris

moris

moris affectibus se ipsa mouere potest: vtque nobis non solum DEVS celos dedit, sed & virtutem etiam iis quibus mouerentur; ita anima non tantum aquas dat, sed mouet etiam vt eas à se desideret illa, & petat. Id quod intelligas, anima mea, quanti faciendum sit, aduerte, quod vt neminem sanabāt aque piscine, de qua est in Euangelio, nisi ab Angelo prius motæ, ita nec lachrymis animas sanas reddi, nisi Spiritus sancti virtute ille exprimantur.

Iean. 5.

Benedicite sol & luna Domino
benedicite stellæ cæli
Domino.

Tres videre est in hoc versu claritates, solis nimirum, lune, & stellarum: que sunt certe omnes laude dignissime. Intellige vero tu, anima mea, solis nomine, solis iustitiæ IESV CHRISTI Domini nostri splendo-

rem

rem, ac lucem, qua te cecam, nascendo, & moriendo pro te, cognitionis suae luce perfudit. Claritatem vero lunae intellige Sanctorum exempla, qua, dum in huius seculi tenebris agerent, nobis clarissima reliquerunt. Ut vero in luna est alia inferior lux, alia vero remissior: ita non omnes eadem luce Sancti resplendent. nam ceteros, tanquam plena luna, beatissima virgo virtutum magnitudine, atque splendore longe antecellit: estque in ceteris, prout videlicet Dominus illorum quemque illustrare dignatus est, splendor inequalis. Laudandus praeterea est Dominus in stellis, id est, ea luce, qua peccatores ex inferni tenebris eripit. Multi enim sunt; quos, cum negligenter vixerint, morituros tamen, sui gratia ita illustrare dignatur, ut feliciter vitam claudant: tanta est DEI pietas erga indignos, quos,

quos, cum eorum tamen iniquitas supplicium mereatur, sua misericordia plerumq; illustrat. Vt enim à sole isto visibili & luna, & astra reliqua lumen accipiunt: ita à sole iustitie & iusti omnes, & peccatores etiam illustrantur.

Benedicite imber & ros Domino.

Vt gignitur tum imber, vbi in mediam aeris regionem vapores eleuati fuerint: ita spirituales aque tum demum generantur, cum eorum, qui in terris vitam degunt, desideria in celum conscenderint. Laudabis vero in rore Dominum, qui quemadmodum solet mane rore demisso refrigerare terram, noctis calore depulso; ita post tribulationis noctem, tanquam man, diuina consolationis rore spiritum, vt possit ascendere in montem Domini recreat, atq; latificat.

Be.

Benedicite omnis spiritus DEI
Domino.

Intellige per spiritus hos, id est, ventos, Spiritus sancti dona: sine quibus nec magis viuere potest anima, quam sine respiratione corpus, nec in portum, nisi iis flantibus, anima nauis aliquando peruenire. Hac enim audaces nimium animas timidas reddunt, faciuntque ex duris pias, sapientes ex rudibus, postremo ex debilibus fortes reddunt.

Benedicite ignis, & æstus Domino.

Benedicat Domino anima, quam Luc. 12. illius ignis flamma incendit, de quo à Domino dictum est: Ignem veni mittere in terram: diuini nimirum amoris ignem. Quod si vel pro scintilla vna summe laudandus est: quãtas, queso, laudes ei debemus, cum fuerit amor vehementissimus, nempe in morte, qua se charitatis vis maxime

xime

xime prodit! Vt æstum hoc loco possimus intelligere vehementissimum charitatis ardorem, quo incensus Laurentius, & reliqui Martyres, ea fecerunt, pro quibus à nobis DEVS nunquam satis digne laudari possit.

Benedicite frigus & æstas Domino.

Vt non solum necessarius est calor ad fructus colligendos, sed & frigore opus est, quo compressa terra eos ferre possit: ita nobis non tantum opus est diuino amore, sed illud est interdum necessarium, vt nos frigos etiam quandoque experiamur: quo non solum magis agnoscamus, quid differat status vterque, cum nimium incalascimus amore, & cum nimio algore frigesimus; sed eo diligentius contendamus ad ignem accedere, quo magis frigemus: vt qui intelligamus eo necessarium esse nobis calorem,

quo

quo fuerit frigus intēsius. Ita omnipotens Dominus, qui omnia sua- *Sap. 6.*
uiter disponit, & plerumque calorem dat, & interdum etiam frigidus nos esse permittit, idq; ad gloriam suam, & rem etiam nostram, ut diximus.

Benedicite rores, & pruina
Domino.

De verno rore supra dictum est: nunc te hyemis rore, atque pruina, quæ nox (utpote longior, adeoque frigidior) albiora reddit, dicendum est. Laudemus igitur Dominum, qui quo est tribulationis longior, & laboriosior nox: eo spiritualementem rorem candidiorem efficit, & puriorem. Maius enim est eo meritum, quo fuerit dolor pro Christo acerbior: ut beati merito dicendi sint, qui pro eo, multa passi sunt; sic enim maiora in caelo præmia meruerunt.

Benedicite gelu & frigus Domino. *Qua*

Quae rigescunt frigore, siquidem animalia sunt, moueri non possunt: si vero arboris fructus, amittunt saporem. Similia patitur à peccato anima, nam & moueri ad bonum non potest, & diuinarum consolationum suauitatem non percipit. Cum uideris ergo, o anima mea, quempiam frigore isto rigentem, laudabis Dominum, cuius nisi te ignis ardor incenderet, tu itidem rigeres. Cum tamen uides proximum tanto frigore premi, eius te misereat, ne, si nõ compatiaris, te simile frigus itidem corripiat. Itaque ad Dei laudes fac ut frigus excitet, & ut te, dum illum subueniendo quasi calefacis, diuini amoris flamma corripiant.

Benedicite glacies, & nives Domino.

Duo sunt glaciei, & niuis velut propria: alterum, quod sunt valde frigida: alterum, quod post tempestatem tranquillo iam tempore pulcherrima apparent. Simile quiddam reperire possis in peccati frigore: nam cum in id incideris, magna est tanquam oborta tempestas; at ubi humani affectus mitigati fuerint, & velut anime tempus tranquillum redditum, **D E V S** bone, quam est pulchrum, & iucundum spectaculum, cum ea velut nix liquefit, diuinitus immisso gratia calore! Itaque dicit Propheta: Si fuerint peccata vestra tanquam cocci- *Esa. I.* num, velut nix dealbabuntur.

Benedicite noctes, & dies
Domino.

Noctes sunt aduersitatis tempora, prosperitatis autem dies: ut nim in prosperitate splendet omnia, ita in aduersitate contumescunt.

H b *Quod*

Quod si velis euadere, anima mea,
noctis huius pericula, quæ impatien-
tia affert; tum etiam pericula diei
vitare, in quæ solet ingratitude, &
superbia conijcere; nullum profecto
presentius remedium inuenies, quã
si iustum Iob imitatus, Domini no-
men, siue quod ille dederit, seu ab-
stulerit, semper benedicas: ita im-
plebitur in te quod ait Propheta:
Per diem non te vret sol, nec lu-
na per noctem.

Psa. 120.

Benedicite lux, & tenebræ
Domino.

Cum te videris, anima mea, ali-
qua gratia, vel deuotionis luce per-
fundi, & DEVM lauda, quando
idcirco dat, vt se laudes, & operam
da, vt ea quæ recepisti, maiora red-
das, quo possis magis benedicere Do-
mino: nec cessare tamen debes à lau-
dibus DEI, si te videas in tenebris
esse, & velut sensibili gratia desti-
tu-

tutum: tum enim tanquam aurum
 infornace probaris, facitque de te
 Dominus periculum, sis ne ei fidelis
 seruus, an verò setantum laudes ora-
 tionis dulcedine captus. In eiusmodi
 itaque tenebris posita, confirma fide
 viua orationem tuam. Et quidem si
 non animum in ea tribulatione de-
 spondes, nec laudes DEI intermittis,
 nihil est quod dubites futurum, vt
 de hac nocte dici possit: Nox sicut ^{Psa. 133}
 dies illuminabitur, itemque si-
 cut tenebræ eius, ita & lumen
 eius.

Benedicite fulgura.

Quæ dicimus fulgura, nisi san-
 ctas inspirationes, quæ fulgurum
 more, & ea quæ tangunt corda ve-
 lati comburunt, & quocunque acce-
 lunt, timorem incutiunt? emittun-
 tur enim à DEO, & ad caelestia ne-
 gotia, tanquam DEI legati, cum a-
 nimas sanctas conuocant, tum vt

Hb 2 pos-

possint videre DEVM Deorum in Si-
on, suauiter disponunt.

Et nubes Domino.

Esa. 45. Nubes dicere possumus iustitia
desideria: sic enim sancti Patriarcha,
& Propheta olim à DEO petebant:
Pluant nubes iustum. Quoties er-
go, videris in te, anima mea, eiusmo-
di nubes, id est, desideria, Dominū
Matt. 5. lauda, quia scriptum est: Beati qui
esuriunt, & sitiunt iustitiā, quo-
niam ipsi saturabuntur.

Benedicat terra Dominum, lau-
det, & superexaltet eum in
secula.

O quantum debet benedicere Deo
pulis, & cinis, qui in fictilibus vasis
tantum thesaurum reponere digna-
tus sit! Considera verò, anima mea,
duabus de causis præcipue tam ad-
mirandas res in luto nostro Domi-
num facere voluisse: altera, quo eius
magnitudo, potentia, atque clemen-
tia

tia

ria magis agnoscerentur, adeoque ei gratia infinita haberentur, qui vilitatem nostram respicere dignatus sit: altera, quo nos in humilitate conseruaret, ne videlicet donorum suorum magnitudo, & multitudo, extolleret. Nam & ea causa voluit nos terram istam gestare, vt qui agnosceremus quam viles simus, non solū eum benediceremus, sed & laudaremus etiam, & superaltaremus in secula.

Benedicite montes, & colles Domino.

Montes intelligamus hoc loco eos, qui perfectionis montes ascenderunt: de his enim scriptum est, quod beneplacitum est Deo habitare in eis. *Psal. 67.*
 Laudent tamen etiam colles, id est, qui ascendere desiderant; etenim de ijs etiam scriptum est: Beati qui *Psal. 81.*
 disponunt ascensiones in cordibus suis. Vt enim colles sunt quasi

Hh 3 mon-

montes, ita qui perfectionem (vt par est) desiderant, ab ea non longe absunt.

Benedicite vniuersa germinantia in terra Domino.

Dici non potest, quæ, & quanta creauerit Dominus in mundo hoc visibili, nec quæ, aut quanta in hominis inuisibilem spiritum soleat infundere. Quis enim dicat spirituales animæ flores, & fructus, quaque facit oriri in nobis Dominus; alias quidem amore eliciens, alias verò timore perterrens? aut quis tribulationum, & consolationum fructus? quis merita? quis DEI amorem admirabilem, & eam, qua animas nostras tractat, (quibus cum esse suas dicit delicias) sapientiæ profunditatem possit enarrare? Quando ergo non sufficis singula persequi, anima mea, benedic, (quemadmodum

*um est in Cantico) pro vniuersis
Domino.*

Benedicite fontes Domino, be-
nedicite maria, & flu-
mina Domino.

*Fontium aquas, eas intellige la-
shrymas, quas videndi DEVM de-
siderium vehemens solet exprimere,
de quo ait Propheta: Quemadmo-
dum desiderat ceruus ad fontes
aquarum, ita desiderat anima
mea ad te DEVS. Maris verò ama-
ras aquas, eas dicere possumus, quas
contritio, & de peccatis dolor solet
excitere, iuxta illud Propheta: Re-
cogitabo tibi omnes annos me-
os in amaritudine animæ meæ.
& illud Iob: Loquar in ama-
ritudine animæ meæ. Denique
fluminum aqua Apostoli sunt,
& item Sancti reliqui, de qui-
bus scriptum est: Eleuauerunt
flumina vocem suam: quo-*

Tsal. 42.

Esa. 38.

Iob. 10.

Tsal. 92.

Hb 4 rum

rum exempla imitandi, aut conuersatione, & societate fruendi, cum nos desiderium vehemens accendit, tum verò tertij generis lachrymas effundimus.

Benedicite cete, & omnia quæ mouentur in aquis, Domino.

Admirabile quidem est spectaculum, cum pisces, & cete in mari moueri conspiciuntur sed non minus est admirandum, si quis ea, quæ in contemplationis aquis mouentur, aspiciat. Hic enim non solum malum deserendi, bonumque prosequendi, atque eiusmodi alia vota multa conspicias, sed & charitatis vehementis quedam desideria, quibus nec immania cete conferri possint. Iis impulsus

Exod. 32. Moyses dicebat: Aut dimitte illis, aut dele me de libro vitæ. Optabat etiam Apostolus Anathema esse pro fratribus suis secundum carnem:

Rom. 9.

nem:

nem: & alibi, *Quis nos, inquit,* ^{R6m. 8.}
 separabit à charitate DEI? tri-
 bulatio? an gladius? an mors?
 Lauda ergo, anima mea, Dominum
 pro his, quæ mouentur in aquis i-
 stis id est, pro amoris affectibus,
 quos Spiritus sanctus tanquam in
 aquis deuotionis in nobis excitat.

Benedicite omnes volucres
 cæli Domino.

Admirabilis quidem est auium
 tam varia multitudo, tantaque va-
 rietas: sed non sunt minus admira-
 biles considerationes illæ virtutum
 DEI, quæ auium more solent in
 contemplatione in cælum ascendere:
 utque itineris sui nullum aues vesti-
 gium derelinquunt, itaque plerum-
 que accidere solet iis, qui in contem-
 platione positi in sublime tolluntur.
 Fiunt enim ad eò extra se spiritus
 virtute, & consideratione bonita-
 tis DEI, sapientiæ, potentiæ, atque

Hh 5 cle-

clementiæ dulcedine in altum sublata, vt nullum videantur itineris sui vestigium reliquisse. O quantum debent ij benedicere Domino, qui, eum in carne sint, perinde agunt, ac si Angeli essent! Benedicant ergo aues celi Domino, quas nihil dubium est in calum esse admittendas, quando in se habent eum inhabitantem Spiritum, eumque columbina simplicitate referunt, qui in specie columba aliquando voluit hominibus apparere.

Benedicite omnes bestia, & pecora Domino.

Mich. 7. Duo bestiarum genera intelligimus in hoc versu, fit enim hic mentio domesticarum, & ferarum: domesticas intellige carnis nostræ passionis, inimici enim hominis, domestici eius: feras autem reliquos hominis hostes, mundum nimirum, atque demonē. Quoties ergo se ani-

ma

ma ab his videt diuina gratia libera-
 tā, toties benedicat Dominum: eoq;
 vehementius laudet, quo se ab his sa-
 pius male tractatā esse meminit. Ne
 verò iterum in eorū manus incidat,
 presentissimū putet esse remediū, as-
 fiduam orationem: hac enim & de-
 biles redduntur hostes, & nos effici-
 mur fortiores: in hoc item ex consi-
 deratione peccatorum nostrorū, quæ
 bestix merito dici possunt, magnus
 solet & amoris DEI, & diuinarum
 laudum fructus percipi ab his, qui-
 bus, cum diligant DEVM, omnia Rom. 8.
 cooperantur in bonum. Lauda
 itaq; anima mea, Dominum, qui te
 ab his bestiis sua misericordia eripu-
 it & dic cū Propheta: Anima mea Psf. 125.
 sicut passer erepta est de laqueo
 venantium: benedictus Domi-
 nus, qui non dedit me in captio-
 nem dentibus eorum.

Benedicite filij hominū Domi-
 no. Vbi

Vbi ventum est ad creaturarum finem, admonentur filij hominum benedicere Domino: quandoquidem ea causa & creature suprascripta create sunt, & quæ per illas superius significari diximus, sunt hominibus à DEO spiritualia dona infusa, vt laudet his Dominum: quippe qui, vt eius gratia reliqua facta sunt, ita est ad Dei laudes cantandas creatus. Vnde in Psal. non

Psal. 49.

petit ab homine DEVS nec vitulos, nec hircos, sed laudis potius sacrificium.

Psal. 4.

O filij hominum, vsquequo graui corde? cur non aduertitis ea causa creaturas omnes vobis esse à DEO datas, vt ipsum laudaretis? nec pro tanto beneficio aliud à vobis postulari, quam id quod est ad eò per se dulce, vt & eo se Angeli magno-pere oblectent, & Sancti sibi gloriosum ducant? Benedicite filij hominum Domino, nec committatis,

vt

vt vos à Creatore creaturæ abdu-
cant: id potius videte, quemadmo-
dum creaturæ reliquæ à conditione
sua DEO semper sunt obsecuta. Cur
igitur solus homo ingratus sit & qui
tanta est dignitate, vt dictum sit de
hominibus à DEO, Dij estis, se sinat *Psa. 81.*
in hac parte à creaturis reliquis su-
perari?

Benedic Israel Dominum, lau-
da, & superexalta eum in
secula.

Israelis nomine intelligitur, qui
Deum videt: vident autem DEVM,
qui mundo sunt corde, sicut scriptum
est: Beati mundo corde, quoni- *Matt. 5.*
am ipsi DEVM videbunt: & qui-
dem hi eo magis debent DEVM
laudare, quo ab illo maiora beneficia
receperunt: tantoque diuinum no-
men maiori studio sanctificare, quã-
to sunt ab eo puriores sanctioresve
effecti. Quod nisi ita faciant, time-
re de-

re debent, vt à quibus sit exacte talenti ratio exigenda.

Benedicite Sacerdotes Domini Domino.

Sacerdotum munus est, DEO sacrificia offerre: qui ergo in se sentiunt eiusmodi desideria, vt se non putent satisfacere, si se ipsi DEO offerant nisi etiam alios huc adducant: idque ponunt in maximo DEI, beneficio si aliorum saluti possunt consulere, benedicant Domino pro tanto munere, atque in eo perseuerent. sunt enim tanquam Angeli, qui in conspectu DEI incensum adolent, fragrantemque sacrificiorum odorem in celum vsque, magno Sanctorum gaudio emittunt.

Benedicite serui Domini Domino.

Quo intelligatur quanta obligatione teneantur benedicere Domino serui eius, legatur quod ait Propheeta:

DE
ta: E
no c
tis in
magn
non so
sed &
tande
est: C
tua D
ficit a
& ali
sta, al
mei n
berna
Bene
sto

In
lustor
sunt
discere
guinis

ta: Ecce nunc benedicite Domi- *Psa. 134*
 no omnes serui Domini, qui sta-
 tis in domo Domini: & quidem
 magnam piis affert consolationem
 non solum mansio in domo Domini,
 sed & cogitatio etiam eo aliquando
 tandem perueniendi, sicut scriptum *Tsal. 65*
 est: Quam dilecta tabernacula
 tua Domine! concupiscit, & de-
 ficit anima mea in atria Domini:
 & alibi, Elegi, inquit idem Psalmi- *Ibidem.*
 sta, abiectus esse in domo D E I
 mei magis, quam habitare in ta-
 bernaculis peccatorum.

Benedicite spiritus, & animæ iu-
 storum Domino, benedi-
 cite sancti, & humiles
 corde Domino.

In Sapientia libro scriptum est: Sap. 3.
 Iustorum animæ in manu D E I
 sunt: debent ergo iusti bene-
 dicere Domino, cuius pretiosi san-
 guinis merito iustificati sunt: at-
 que

que itidem facere debent Sancti, &
 1. Pet. 3. humiles. Nam Deus humilibus
 dat gratiam, superbis autem re-
 sistit: nec horum ei laudes grata
 Eccli. 15. sunt, sicut scriptum est: Non est
 speciosa laus in ore peccatoris.
 Psal. 49. dicitur etiam huic in Psalmo: Qua-
 re tu enarras iustitias meas, &
 assumis testamentum meum per
 Psal. 32. os tuum? Benedicant itaque iu-
 sti Domino, rectos enim decet
 collaudatio.

Benedicite Anania, Azaria, &
 Misael Dominum, lauda-
 te, & superexaltate e-
 um in secula.

Si consideres, o anima mea, visi-
 biles creaturas, benedices tu quidem
 Rom. 1. Domino: inuisibilia enim, & e-
 terna per visibilia cognoscuntur.
 Nec verò minus, si consideres quid in
 te spiritualiter, quomodo, & quā-
 do operetur DEVS, laudabis eum,
 &

& superexaltabis in secula : idque puritate, fide, & charitate ea, qua benedixerunt Domino tres isti pueri, qui nec minas timentes, nec ignis vim, DEI laudes (vt par erat) facile rebus cæteris anteposuerunt.

Benedicamus Patrem, & Filium, cum sancto Spiritu, laudemus, & superexaltemus eum in secula.

Benedictus es, Domine; in firmamento cæli, & laudabilis, & gloriosus, & superexaltatus in secula.

TH

Tu enim es DEVS noster, sum-
misque laudibus dignus, qui creasti
propter hominem calum, & terram;
vtque hominem DEVM faceres,
homo fieri dignatus es: cui debetur
gloria, & honor in secula
seculorum. Amen.

F I N I S.

